

KARABÜK ÜNİVERSİTESİ TIP FAKÜLTESİ ÖĞRENCİLERİNİN TOPLUMSAL CİNSİYET ROLLERİNE YÖNELİK TUTUMLARI, BELİRLEYİCİ ETKENLER VE YAKLAŞIMLARI

ATTITUDES, DETERMINANTS, AND APPROACHES TOWARDS GENDER ROLES IN KARABÜK UNIVERSITY FACULTY OF MEDICINE DISTRIBUTION

Hatice AFACAN⁽¹⁾ Nergiz SEVİNÇ⁽²⁾ Erkey NACAR⁽³⁾

⁽¹⁾ Karabuk University Medical Faculty, Department of Internal Medicine, Division of Public Health, Karabük/Türkiye, haticeafacan@karabuk.edu.tr; ORCID: 0009-0008-8217-830X

⁽²⁾ Karabuk University Medical Faculty, Department of Internal Medicine, Division of Public Health, Karabük/Türkiye, nergizsevinc@karabuk.edu.tr; ORCID: 0000-0002-0257-4900

⁽³⁾ Karabuk University Medical Faculty, Department of Internal Medicine, Division of Public Health, Karabük/Türkiye, erkaynacar@karabuk.edu.tr; ORCID: 0000-0002-7046-4551

Article Info

Article Type
Research Article

Dates
Received: 12.11.2025
Accepted: 06.12.2025
Published: 30.12.2025

Keywords
Gender
Medical School Student
Gender Role
Attitudes and Behaviors

Abstract

Objective: The aim of this study was to investigate the attitudes of Karabük University Faculty of Medicine students towards gender roles and the factors influencing these attitudes.

Materials and Methods: This cross-sectional study was conducted by reaching 81% (n=180) of 225 first-year students enrolled in the Karabük University Faculty of Medicine during the 2024-2025 academic year. Of the 180 students included in the study, 122 (67.8%) were female and 58 (32.2%) were male. Participants' gender attitudes were measured using the Gender Role Attitude Scale (GRSAS), a 38-item scale with 5 subscales. The scale's high reliability was demonstrated by a Cronbach's alpha coefficient of 0.92

Findings: The majority of the students participating in the study were female (67.8%), and 77.2% of the participants had a nuclear family structure. Regarding parental education, a significant portion of both mothers and fathers were university graduates, but more than half of the mothers (53.9%) were unemployed. Analyses conducted according to the gender role subscales revealed that egalitarian gender role scores were higher in women, and higher in men than in women, men, and marriage. Male students had a higher mean total score. Statistically significant differences were found in some subscales based on the gender variable (p=0.01).

Conclusion: The research results revealed that students' attitudes toward gender roles differed significantly based on their gender. Female students scored higher on the subscales related to egalitarian roles, while male students scored higher on the subscales related to women, men, and marriage.

Keywords: Gender, medical school student, gender role

Özet

Amaç: Bu araştırmanın hedefi, Karabük Üniversitesi Tıp Fakültesi öğrencilerinin toplumsal cinsiyet rollerine yönelik tutumlarını ve bu tutumlar üzerinde etkili olan faktörleri araştırmaktır.

Gereç ve Yöntem: Kesitsel yöntemle yapılan bu çalışma, 2024-2025 akademik yılında Karabük Üniversitesi Tıp Fakültesi birinci sınıfına kayıtlı 225 öğrencinin %81'ine (n=180) ulaşılarak yürütülmüştür. Değerlendirmeye alınan 180 öğrencinin 122'si (%67,8) kadın, 58'i (%32,2) ise erkeklerden oluşmaktadır. Katılımcıların toplumsal cinsiyet tutumları, 38 maddelik ve 5 alt boyuttan meydana gelen Toplumsal Cinsiyet Roller Tutum Ölçeği (TCRTÖ) kullanılarak ölçülmüştür. Ölçeğin yüksek düzeyde güvenilir olduğu, Cronbach Alfa katsayısının 0,92 olmasıyla gösterilmiştir.

Bulgular: Araştırmaya katılan öğrencilerin büyük çoğunluğunu kadınlar oluşturdu (%67,8) ve katılımcıların %77,2'si çekirdek aile yapısına sahipti. Ebeveynlerin büyük bölümünün üniversite mezunu olduğu; annelerin ise %53,9'unun herhangi bir işte çalışmadığı belirlenmiştir. Toplumsal cinsiyet rolleri alt boyutlarına göre yapılan analizlerde, eşitlikçi cinsiyet rolü puanlarının kadınlarda; kadın, erkek ve evlilikte cinsiyet rolü puanlarının; erkeklerde daha yüksek olduğu görüldü. Toplam puan açısından erkek

This work is licensed under a Creative Commons Attribution-NonCommercial-NoDerivatives 4.0 International License.

öğrencilerin ortalamasının daha yüksek olduğu tespit edildi. Cinsiyet değişkenine göre, bazı alt boyutlarda istatistiksel olarak anlamlı farklılıklar saptandı ($p=0.01$).

Sonuç: Araştırma, öğrencilerin toplumsal cinsiyet rollerine ilişkin tutumlarında kadınların daha eşitlikçi, erkeklerin ise daha geleneksel rollere yöneldiğini çarpıcı biçimde ortaya koymuştur.

Anahtar Kelimeler: Cinsiyet, tıp fakültesi öğrencisi, cinsiyet rolü, Tutum ve Davranışlar

1. Giriş

Cinsiyet ve toplumsal cinsiyet kavramları birbirinden ayrıştırılması zor olması sebebiyle çoğu zaman birbirine karıştırılmaktadır. Cinsiyet, bireyin kadın ya da erkek olarak tanımlanmasını sağlayan biyolojik, genetik ve fizyolojik özellikleri ifade ederken; toplumsal cinsiyet, toplumun kadınlara ve erkeklere yüklediği roller ile beklentileri kapsar (Karataş ve Sağer, 2021; Vatandaş, 2007). Toplumsal cinsiyet, bireyin ait olduğu kültürdeki düşünce ve davranışlarının yanı sıra, psikolojik olarak kendini hangi cinsiyet gördüğünü de kapsamaktadır (Palas ve Aksu, 2020). Toplumsal cinsiyet rolleri ele alındığında toplumumuzda genellikle erkeklere daha aktif ve baskın rollerin yüklendiği gözlemlenmektedir. Bu rollere örnek verilirse; girişkenlik, cesaret, özgürlük, ihtirash olma, güç olma, agresiflik gibi özellikler gösterilebilir (Ünser, 2019). Kadınlara ise yüklenen roller genellikle şefkat, duygusallık, bağımlılık, itaatkarlık gibi daha edilgen rollerin yüklendiği görülmektedir. Geleneksel toplum yapılarında kadınlara bakım ve sevecenlik rolü verilirken, erkeğe ilgi göstermekte, ona itaat etmekte, bunun sonucunda ise otorite ile ilişkilendirilen erkek figürü ailenin maddi geçimini sağlamak ve koruma görevini üstlenen kişi konumundadır (Gönenç ve ark., 2018).

Toplumsal cinsiyet rollerine dair tutumların oluşumunda gazete, dergi, televizyon, internet ve sosyal medya gibi kitle iletişim araçları önemli bir etkiye sahiptir. Bu araçlar içerisinde yer alan reklam içerikleri de, bireylerin bu rollere yönelik algılarının şekillenmesinde etkili bir faktör olarak öne çıkmaktadır (Çolak, 2021). Reklamlar, günümüzde ataerkillik düşüncesi sisteminin yeniden üretilmesinde araçsal bir işlev görmektedir. Reklam içeriklerinde kadın ve erkeklere atfedilen roller, kadınların toplumdaki eşitsiz konumunu pekiştirmekte ve bu kalıpları geniş kitlelere aktarmaktadır. Bu aktarım süreci, kadınlara atfedilen geleneksel rollerin ve toplumsal eşitsizliklerin sürekliliğini desteklemektedir (Zeybekoğlu Dündar, 2012). Örneğin, kadınlar iş yaşamında yönetici pozisyonlarına erişim konusunda erkeklere kıyasla daha geri planda kalabilmektedir (Gültekin ve ark., 2013). Bu durum, erkek egemenliğinin baskın olduğu toplumlarda, kadınlara atfedilen toplumsal cinsiyet rollerinin; sosyal, kültürel, ekonomik ve siyasi alanlarda kadınların geri planda kalmasına neden olduğu şeklinde değerlendirilebilir (Yaycı ve Düşmez, 2016). Toplumda kadınlara yönelik yaygın algı, onları erkeğe kıyasla daha narin, fiziksel olarak daha zayıf, rekabete dayalı işlerden uzak durması gereken ve erkek tarafından korunması gereken bireyler olarak tanımlanmaktadır (Saraç, 2013).

Bu çalışmanın amacı, Karabük Üniversitesi Tıp Fakültesi birinci sınıf öğrencilerinin toplumsal cinsiyet rollerine ilişkin tutumlarını incelemek ve bu tutumları şekillendiren faktörleri ortaya koymaktır.

2. Materyal ve Metod

Bu araştırma, Ocak-Şubat 2025 tarihleri arasında yürütülen kesitsel türde bir epidemiyolojik çalışmadır. Araştırmanın evrenini, Karabük Üniversitesi Tıp Fakültesi'nde öğrenim görmektedir olan 225 birinci sınıf öğrencisi oluşturmıştır. Örneklem seçimine gidilmeksizin, araştırmaya katılmaya gönüllü olan tüm birinci sınıf öğrencilerine ulaşılması amaçlanmıştır ve çalışma, evrenin %81'ini oluşturan 180 öğrenci ile tamamlanmıştır. Bu çalışma, 26.12.2024 tarihinde Karabük Üniversitesi Girişimsel Olmayan Klinik Araştırmalar Etik Kurulu'nun 18 sayılı kararıyla etik açıdan onaylanmıştır.

Gereçler

1. Sosyodemografik Bilgi Formu: Araştırmanın ilk bölümünü oluşturan bu form, katılımcıların sosyodemografik özelliklerini belirlemeye yönelik 10 sorudan oluşmaktadır. Bu kısımda; öğrencilerin yaş, cinsiyet, aile tipi, kardeş sayısı, doğum yeri, ikamet edilen bölge ile anne ve babanın eğitim durumu ve mesleği gibi temel demografik bilgileri elde etmeye yönelik sorulardan oluşmuştur (Öcal Yüceol, 2016).

2. Toplumsal Cinsiyet Rollerine Tutum Ölçeği (TCRTÖ): Katılımcıların toplumsal cinsiyet rollerine ilişkin tutumları, Zeyneloğlu (2008) tarafından geliştirilen ve Türkiye'de geçerlilik-güvenilirlik analizleri yapılmış olan TCRTÖ kullanılarak ölçülmüştür. Ölçeğin güvenilirlik analizleri sonucunda Cronbach alfa katsayısı 0,92 olarak saptanmış olup, bu değer ölçeğin yüksek düzeyde güvenilirliğe sahip olduğunu göstermektedir (Yalçın, 2019; Zeyneloğlu, 2008).

TCRTÖ, bireylerin toplumsal cinsiyet rollerine dair tutumlarını ölçmek üzere tasarlanmış ve 5'li Likert formatında uygulanabilen bir değerlendirme aracıdır. Ölçek toplam 38 maddeden ve 5 alt boyuttan oluşur: Eşitlikçi Cinsiyet Rolü, Kadın Cinsiyet Rolü, Evlilikte Cinsiyet Rolü, Geleneksel Cinsiyet Rolü ve Erkek Cinsiyet Rolü (Yıldırım, 2016; YILMAZ, 2019).

TCRTÖ'den elde edilen yüksek puanlar, bireylerin toplumsal cinsiyet rollerine yönelik daha eşitlikçi tutumlara sahip olduğunu; düşük puanlar ise daha geleneksel tutumları yansıttığını göstermektedir. Ölçeğin puanlama sisteminde "Tamamen katılıyorum" yanıtı 5 puan, "Katılıyorum" 4 puan, "Kararsızım" 3 puan, "Katılmıyorum" 2 puan ve "Kesinlikle katılmıyorum" yanıtı ise 1 puan olarak değerlendirilmektedir.

Ölçekte, geleneksel cinsiyet rollerine ilişkin ifadelerde ters puanlama uygulanmaktadır. Bu durumda, "Tamamen katılıyorum" yanıtı 1 puan, "Katılıyorum" 2 puan, "Kararsızım" 3 puan, "Katılmıyorum" 4 puan ve "Kesinlikle katılmıyorum" 5 puan olarak puanlanmaktadır. Bu yöntem, tutum düzeyinin daha doğru bir şekilde yansıtılmasını sağlamaktadır (Zeyneloğlu, 2008).

İstatistiksel Yöntem

Araştırmada elde edilen veriler, SPSS 27.0 istatistik programı kullanılarak analiz edilmiştir (IBM Corp., 2017). Tanımlayıcı istatistikler kapsamında sayısal değişkenler için ortalama, standart sapma ve yüzdelik dağılımlar hesaplanmıştır. Normal dağılım gösteren verilerin karşılaştırılmasında Bağımsız Örneklem T Testi ve Tek Yönlü Varyans Analizi (ANOVA), normal dağılım göstermeyen verilerde Mann-Whitney U testi uygulanmıştır. İstatistiksel anlamlılık düzeyi $p < 0,05$ olarak kabul edilmiştir.

3. Bulgular

Çalışmaya katılan öğrencilerin %28,8'inin 20-23 yaş grubunda olduğu, %67,8'nin kadın, %32,2'sinin ise erkek olarak belirlendi. Katılımcıların %77,2'si çekirdek aile yapısına sahipti. Doğum yerlerine ilişkin analizde, öğrencilerin %68,3'ü il merkezi, 62'si %34,4'ü ise köy doğumlu idi. İkamet ettikleri bölgelere göre dağılımda; %41,7'si Karadeniz, %13,3'ü Akdeniz, %7,2'si Ege, 21'i %11,7'si Marmara, %10,6'sı Doğu Anadolu ve %4,4'ü Güneydoğu Anadolu Bölgesi'nde yaşadığı görüldü. Ebeveynlerin eğitim düzeyine bakıldığında, annelerin %35,6'sı ilk ve ortaöğretim mezunu, %33,9'u ise üniversite mezunu iken; babaların %28,3'ü ilk ve ortaöğretim, %48,3'ü üniversite mezunu olduğu sonucuna ulaşıldı. Ayrıca, öğrencilerin annelerinin %53,9'u herhangi bir işte çalışmadığı sonucuna varıldı (Tablo 1).

Tablo 1. Öğrencilerin Sosyodemografik Bilgileri (n=180)

Değişkenler	n (%)
Cinsiyet	Kadın
	122 (67.8)
Aile Tipi	Erkek
	58 (32.2)
Aile Tipi	Çekirdek
	139 (77.2)
Kardeş Sayısı	Geniş
	41 (22.8)
Doğum Yeri	1 kardeş
	67 (37.2)
	2 kardeş
	51 (28.3)
İkamet Ettikleri Bölge	3 kardeş ≥
	62 (34.4)
	İl
Anne Eğitim Durumu	İlçe
	123 (68.3)
	38 (21.1)
Baba Eğitim Durumu	Köy
	62 (34.4)
	Karadeniz
Anne Eğitim Durumu	75 (41.7)
	Akdeniz
	24 (13.3)
	Ege
	13 (7.2)
	Marmara
	21 (11.7)
Baba Eğitim Durumu	İç Anadolu
	20 (11.1)
	Doğu Anadolu
	19 (10.6)
	Güneydoğu Anadolu
	8 (4.4)
	İlk-Orta Öğretim
Anne Eğitim Durumu	64 (35.6)
	Lise
	55 (30.6)
Baba Eğitim Durumu	Üniversite
	61 (33.9)
Baba Eğitim Durumu	İlk-Orta Öğretim
	51 (28.3)

TURKISH JOURNAL OF MEDICAL AND HEALT SCIENCES

<https://journals.academicianstudies.com/TJSB>

E-ISSN; 3062-1720

<https://doi.org/10.71284/tjmhs.2025231>

Anne Mesleği	Lise	42 (23.3)
	Üniversite	87 (48.3)
	Emekli	9 (5.0)
	Memur	41 (22.8)
	Ev hanımı	97 (53.9)
	Diğer	33 (18.3)
Baba Mesleği	Emekli	38 (21.1)
	Memur	56 (31.1)
	İşçi	14 (7.8)
	Serbest (Diğer)	72 (40.0)

Toplam puanlar incelendiğinde ise erkek öğrencilerin ($122,94 \pm 13,31$) kadın öğrencilere kıyasla daha yüksek puan aldığı görüldü de anlamlı farklılık yoktu ($p=0.985$). Analizler gösterdi ki, kadın katılımcıların geleneksel cinsiyet rolü alt boyutundan aldıkları puanlar daha yüksekken ($p=0.01$), erkek öğrencilerde evlilikte cinsiyet rolü ve erkek cinsiyet rolü alt boyut puanları daha yüksek bulunmuştur ($p=0.01$, $p=0.01$). Buna karşılık, eşitlikçi cinsiyet rolü ($p=0.30$) ve kadın cinsiyet rolü ($p=0.52$) alt boyutlarında cinsiyetler arasında anlamlı bir fark bulunmadı. Öğrencilerin doğum yerlerine göre yapılan analizde, toplam puanlar açısından en yüksek ortalamanın köyde doğan öğrencilerde ($125,05 \pm 12,08$) olduğu gözlemlendi (Tablo 2).

Tablo 2. Öğrencilerin TCRTÖ Puan Dağılımının Karşılaştırılması (n=180)

Değişkenler		Eşitlikçi Cinsiyet Rolü	Kadın Cinsiyet Rolü	Evlilikte Cinsiyet Rolü	Geleneksel Cinsiyet Rolü	Erkek Cinsiyet Rolü	Toplam Puan
Cinsiyet*	Kadın	37.36±3.83	26.88±6.25	15.27±7.10	29.90±10.21	12.72±6.50	122.16±12.02
	Erkek	36.17±4.32	28.60±4.83	17.67±6.51	25.08±8.92	15.41±5.44	122.94±13.31
	p değeri	0.30	0.52	0.01	0.01	0.01	0.985
Kardeş Sayısı**	1 kardeş	37.32±3.85	26.34±6.08	15.43±6.88	30.01±10.16	12.80±6.33	121.92±12.13
	2 kardeş	37.45±3.67	28.33±5.57	16.50±6.76	26.86±10.08	13.90±6.24	123.05±10.37
	3 kardeş ≥	36.22±4.42	27.88±5.80	16.32±7.35	27.79±9.78	14.19±6.30	122.41±14.31
	p değeri	0.247	0.02	0.33	0.173	0.17	0.107
Doğum Yeri**	İl	37.04±4.20	26.73±5.71	15.30±6.47	29.96±9.26	12.69±5.92	121.73±12.35
	İlçe	36.57±3.74	28.78±5.97	17.92±7.98	25.23±9.96	14.76±6.34	123.28±12.89
	Köy	37.42±3.53	29.31±6.13	17.05±7.67	24.15±12.71	17.10±7.22	125.05±12.08
	p değeri	0.372	0.27	0.204	0.10	0.18	0.211

Ebeveynlerin eğitim düzeyine göre yapılan değerlendirmede, anne eğitim durumuna ilişkin veriler incelendiğinde, en yüksek toplam ortalama puanın üniversite mezunu annelere sahip öğrencilerde ($123,32 \pm 13,04$) olduğu, en düşük puanın ise ilköğretim ve ortaöğretim mezunu annelere sahip öğrencilerde ($120,82 \pm 12,81$) gözlemlendi. Baba eğitim düzeyine ilişkin veriler incelendiğinde, anne eğitim düzeyine benzer şekilde, en yüksek toplam ortalama puanın üniversite mezunu babalara sahip öğrencilerde ($123,03 \pm 13,17$) olduğu, en düşük puanın ise ilköğretim ve ortaöğretim mezunu babalara sahip öğrencilerde ($121,25 \pm 12,38$) gözlemlendiği tespit edildi (Tablo 3).

Tablo 3. Öğrencilerin TCRTÖ Puan Dağılımının Karşılaştırılması (n=180)

Değişkenler		Eşitlikçi Cinsiyet Rolü	Kadın Cinsiyet Rolü	Evlilikte Cinsiyet Rolü	Geleneksel Cinsiyet Rolü	Erkek Cinsiyet Rolü	Toplam Puan
Anne Eğitim Durumu**	İlk-Orta	36.35±4.43	26.93±5.42	16.06±7.03	28.10±9.93	13.35±6.00	120.82±12.81
	Lise	37.87±2.89	26.89±6.35	16.69±7.38	28.18±10.68	13.61±6.91	123.25±11.23
	Üniversite	36.83±4.36	28.45±5.84	15.44±6.64	28.77±9.72	13.81±6.10	123.32±13.04
	p değeri	0.335	0.470	0.864	0.897	0.853	0.220
Baba Eğitim Durumu**	İlk-Orta	36.52±4.37	26.94±5.17	15.92±6.96	28.19±10.52	13.66±6.30	121.25±12.38
	Lise	37.23±3.43	26.00±6.60	16.54±6.63	29.38±10.11	13.38±6.49	122.54±10.96

TURKISH JOURNAL OF MEDICAL AND HEALT SCIENCES

<https://journals.academicianstudies.com/TTSB>

E-ISSN; 3062-1720

<https://doi.org/10.71284/tjmhs.2025231>

	Üniversite	37.12±4.10	28.42±5.77	15.87±7.24	27.95±9.81	13.65±6.26	123.03±13.17
	p değeri	0.791	0.639	0.790	0.758	0.936	0.573

Aile yapısına ilişkin veriler incelendiğinde, en yüksek toplam ortalama puanın geniş ailede yaşayan öğrencilere ait olduğu (126,34 ± 16,16), çekirdek ailede yaşayan öğrencilerin ise daha düşük bir puana sahip olduğu (121,25 ± 10,88) sonucuna ulaşıldı (Tablo 4).

Tablo 4. Öğrencilerin TCRTÖ Puan Dağılımının Karşılaştırılması (n=180)

Değişkenler		Eşitlikçi Cinsiyet Rolü	Kadın Cinsiyet Rolü	Evlilikte Cinsiyet Rolü	Geleneksel Cinsiyet Rolü	Erkek Cinsiyet Rolü	Toplam Puan
Aile Tipi*	Çekirdek	37.27±3.76	26.72±5.64	15.33±6.42	28.97±9.75	12.94±6.04	121.25±10.88
	Geniş	36.00±4.73	29.85±6.06	18.46±8.30	26.24±10.85	15.78±6.71	126.34±16.16
	p değeri	0.247	0.430	0.33	0.173	0.17	0.107

Anne mesleğine ilişkin yapılan değerlendirmede, en yüksek toplam puan ortalamasının emekli annelere sahip öğrencilerde gözlemlendiği (130,00 ± 17,25), en düşük ortalama puanın ise ev hanımı olan annelere sahip öğrencilerde bulundu (121,42 ± 10,93) (Tablo 5).

Tablo 5. Öğrencilerin TCRTÖ Puan Dağılımının Karşılaştırılması (n=180)

Değişkenler		Eşitlikçi Cinsiyet Rolü	Kadın Cinsiyet Rolü	Evlilikte Cinsiyet Rolü	Geleneksel Cinsiyet Rolü	Erkek Cinsiyet Rolü	Toplam Puan
Anne Mesleği**	Emekli	39.66±1.00	28.22±5.95	16.77±10.17	31.22±12.88	14.11±9.70	130.00±17.25
	Memur	36.80±3.91	27.97±6.75	16.34±6.19	27.97±10.00	13.82±6.36	122.92±12.50
	Ev Hanımı	37.09±4.08	26.69±5.45	15.58±6.42	29.05±9.61	13.00±5.69	121.42±10.93
	Diğer	36.15±4.32	28.75±5.82	16.81±8.63	26.00±10.55	14.90±6.87	122.63±14.67
	p değeri	0.44	0.293	0.444	0.359	0.882	0.459
Baba Mesleği**	Emekli	37.02±3.70	26.76±4.25	15.71±6.96	28.34±10.48	13.47±6.79	121.31±12.65
	Memur	37.71±3.22	27.55±6.74	15.94±6.88	28.62±9.76	13.50±6.17	123.33±11.31
	İşçi	36.07±6.10	25.71±5.49	14.57±6.12	28.50±8.85	12.35±4.81	117.21±12.60
	Serbest	36.48±4.24	28.15±6.46	15.73±7.60	28.17±10.77	13.76±6.91	122.30±13.03
	p değeri	0.864	0.639	0.175	0.999	0.865	0.215

TCRTÖ puanları normal dağılım göstermediği için, iki grup arasındaki karşılaştırmalarda Mann-Whitney U testi, üç ya da daha fazla grup karşılaştırmasında ise Kruskal-Wallis H testi* uygulanmıştır. Ayrıca, gruplar arasında belirlenen farklılıkların hangi değişkenden kaynaklandığını belirlemek üzere ikili karşılaştırmalar yapılmıştır.

4. Tartışma

Bu çalışmada, öğrencilerin toplumsal cinsiyet rollerine ilişkin tutumları incelenmiş ve kadın katılımcıların genel olarak eşitlikçi cinsiyet rolü bakış açısına sahip olduğu belirlendi. Türkiye’de gerçekleştirilen benzer çalışmalar da bu araştırmanın bulgularıyla uyum içerisindedir. Örneğin, Direk ve ark. (2017) birinci ve altıncı sınıf öğrencileri üzerinde yaptığı çalışmada, kadınların eşitlikçi cinsiyet rolü tutumlarının daha yüksek olduğu belirlenmiştir (Direk ve Irmak, 2017; Ergin ve ark., 2019). Altınöz ve ark. (2018) gerçekleştirdiği çalışmada da kadın öğrencilerin toplumsal cinsiyet rollerine karşı daha eşitlikçi tutumlar sergilediği tespit edilmiştir (Altınöz et al., 2018; Ergin ve ark., 2019).

Cinsiyet değişkeni bağlamında yapılan değerlendirmelerde, kadın öğrencilerin eşitlikçi cinsiyet rolleri alt boyutlarında daha yüksek puanlar elde ettiği görüldü. Bu durum, kadınların yıllar boyunca eşitlik temelli bir toplum için sürdürdükleri çabalara bağlanabilir; bu nedenle kadınların erkeklere göre daha eşitlikçi bir düşünce yapısına sahip olmalarının muhtemel nedenlerinden biri olarak değerlendirilebilir. Geleneksel toplum yapısı içerisinde cinsiyet eşitsizliklerinin kadınları doğrudan ve negatif biçimde etkilediği düşünüldüğünde, kadınların erkeklere kıyasla geleneksel cinsiyet rollerinden daha fazla uzaklaştıkları ve eşitlikçi tutumları daha net

TURKISH JOURNAL OF MEDICAL AND HEALT SCIENCES

<https://journals.academicianstudies.com/TTSB>

E-ISSN; 3062-1720

<https://doi.org/10.71284/tjmhs.2025231>

şekilde benimsedikleri söylenebilir. Bu çalışmayla benzer şekilde, Varol ve ark. (2016) Türkiye ve uluslararası alanda lise ile üniversite öğrencileri üzerinde yaptığı araştırmada, öğrencilerin toplumsal cinsiyet rollerine ilişkin tutumları değerlendirilmiş ve kadın öğrencilerin erkeklere kıyasla daha eşitlikçi yaklaşımlar benimsediği tespit edilmiştir. (Vaizoğlu ve ark., 2025; Zeyneloğlu, 2008). Erkek öğrencilerin kadın cinsiyet rolü, evlilikte cinsiyet rolü ve erkek cinsiyet rolü alt boyutlarından daha yüksek puan almaları, bu grubun toplumsal cinsiyet rollerine daha çok geleneksel ve ataerkil bakış açısıyla yaklaştığını gösterebilir. Bizim çalışmamızda olduğu gibi Hollanda'da tıp fakültesi öğrencileri arasında toplumsal cinsiyet farkındalığını ölçmeye yönelik geliştirilen bir ölçek çalışmasında ise, erkek öğrencilerin kadın öğrencilere kıyasla toplumsal cinsiyete ilişkin daha geleneksel yaklaşımlar benimsediği ortaya konmuştur (Verdonk ve ark., 2009).

Çalışmamızda kadın öğrencilerin eşitlikçi cinsiyet rolleri alt boyutlarında erkek öğrencilere kıyasla daha yüksek puanlar almış olması, kadın öğrencilerin toplumsal cinsiyet eşitliğine daha olumlu bir tutum sergilediklerini ve bu konuda daha farkındalık sahibi olduklarını göstermektedir. Kadınların eşitlikçi cinsiyet rollerini daha fazla benimsemesi, mevcut ataerkil yapıyı ve bu yapının sonucunda ortaya çıkan cinsiyet temelli şiddeti daha net bir şekilde fark edebildiklerini göstermektedir. Bu durum, kadına yönelik şiddetin yalnızca fiziksel değil, aynı zamanda psikolojik, ekonomik ve toplumsal kökenlerini de sorguladıklarını düşündürmektedir. Erkek öğrencilerin eşitlikçi cinsiyet rollerinde daha düşük puan alması ise, toplumsal olarak erkeklere aktarılan geleneksel kalıpların etkisini sürdürdüğünü, bu durumun da kadına yönelik şiddeti doğuran veya meşrulaştıran zihniyetin sürmesine katkı sağladığını düşündürülebilir.

Toplumsal cinsiyet rollerine dair bireylerin tutumlarının, özellikle kadına yönelik şiddet konusundaki algı ve tutumlarını doğrudan etkilediği görülmektedir (Tuncel, 2023). Kadına yönelik şiddetin toplumsal normlar ve kültürel kabuller çerçevesinde meşrulaştırıldığı yapılarda, bireylerin toplumsal cinsiyet rollerine dair benimsedikleri eşitlikçi ya da geleneksel tutumların, bu şiddeti nasıl değerlendirdikleri üzerinde belirleyici bir rol oynadığı görüldü (Kandemirci ve Kağnıcı, 2014).

Doğum yeri ve ikamet edilen bölge incelendiğinde, köyde doğup yaşayan bireylerin, şehir ve ilçe kökenli kişilere kıyasla toplumsal cinsiyet rollerine daha geleneksel bir bakış açısı benimsedikleri belirlenmiştir. Bu durum, bireylerin yetiştikleri çevrenin sosyoekonomik gelişmişlik düzeyi ve kültürel yapısının, toplumsal cinsiyet rollerine ilişkin tutumları şekillendirmede etkili olabileceğini düşündürülebilir. Araştırmamızda, doğum yerlerine göre tutumlarda anlamlı farklılıklar saptanmışken, literatürde bu konuda çelişkili bulgulara rastlanmaktadır. Örneğin Alp (2019) tarafından yapılan çalışmada, yerleşim yeri değişkenine göre anlamlı bir fark bulunmamıştır. Bu durum, araştırmalarda kullanılan örneklem gruplarının demografik özelliklerinin sonuçlar üzerinde belirleyici bir etkisi olabileceğini ortaya koymaktadır (Yılmaz, 2019).

Çalışmamızda elde edilen verilere göre, anne ve babanın eğitim seviyesinin yükselmesiyle birlikte öğrencilerin toplumsal cinsiyet rolleriyle ilgili puanlarının da arttığı gözlenmiştir. Ebeveynleri üniversite mezunu olan öğrencilerin daha yüksek puan almaları, eğitim düzeyinin toplumsal cinsiyet eşitliği bilinci ve duyarlılığının artmasına katkı sağladığını işaret edebilir.

Çalışmamızda elde edilen bulgular, toplumsal cinsiyet eşitliğine yönelik tutumların bireysel ve çevresel etkenlerle şekillendiğini ortaya koyabilir. Sönmez ve ark. (2018), birinci sınıf tıp fakültesi öğrencileriyle gerçekleştirdikleri çalışmada, anne ve babası ortaokul düzeyinde veya daha düşük eğitime sahip olan öğrencilerin TCRTÖ puanlarının daha düşük olduğunu bildirmiştir (Sönmez et al., 2018). Benzer şekilde, Aylaz ve ark. (2014) üniversite öğrencileriyle yürüttüğü araştırmada, annenin eğitim düzeyinin yüksek olmasının öğrencilerde toplumsal cinsiyet rolleri ayrımcılığını azalttığı ortaya konmuştur. Bunun yanı sıra, Aylaz ve ark.'nın (2014) araştırmasında da bizim çalışmamıza benzer şekilde, baba eğitimi ile toplumsal cinsiyet rolleri tutumları arasında anlamlı bir fark bulunamamıştır. (Aylaz ve ark., 2014).

Sınırlılıklar:

Bu araştırma, yalnızca Karabük Üniversitesi Tıp Fakültesi birinci sınıf öğrencilerini kapsamı nedeniyle belirli sınırlılıklar içermektedir. Bu çalışmanın katılımcılarını birinci sınıf öğrencileri oluşturduğundan, elde edilen bulgular bireylerin henüz üniversite hayatının başında olmaları ve toplumsal cinsiyet rolleriyle ilgili düşünsel altyapılarının tam olarak şekillenmemiş olması sebebiyle sınırlı olduğu değerlendirilebilir. Ayrıca, öğrencilerin büyük çoğunluğunun hâlâ ailelerinin etkisi altında bulunması, bireysel görüşlerini özgürce ifade etmelerini kısıtlamış olabilir. Bu durum, elde edilen verilerin öğrencilerin gelişimsel ve çevresel koşullarından bağımsız yorumlanmasını güçleştirmektedir. Ayrıca, araştırmanın örneklemi yalnızca gönüllü olarak katılım gösteren öğrenciler oluşturduğundan, çalışmaya katılmayan bireylerin toplumsal cinsiyet rollerine dair tutumları hakkında bilgi edinilememiştir. Bu durum, örneklemde temsil edilebilirlik sorunlarına ve yanlılık riskine yol açabilmektedir.

5. Sonuç ve Öneriler

Bu çalışma, Karabük Üniversitesi Tıp Fakültesi birinci sınıf öğrencilerinin toplumsal cinsiyet rolleri konusundaki tutumlarının genel olarak eşitlikçi bir yapıya sahip olduğunu göstermektedir. Kadın öğrenciler, erkeklere kıyasla eşitlikçi tutumları daha fazla benimserken, erkek öğrenciler bazı alt boyutlarda geleneksel cinsiyet rollerine bağlı kalmaktadır. Ayrıca, öğrencilerin doğum yerleri, aile yapısı ve ebeveyn eğitim düzeyleri, toplumsal cinsiyet rollerine ilişkin tutumları etkileyen önemli faktörler olarak belirlenmiştir.

1. **Erkek Öğrencilere Yönelik Özel Farkındalık Programları:**
Araştırma bulgularından hareketle, erkek öğrencilerin bazı geleneksel cinsiyet rollerine bağlı kalmaya devam ettiği görülmektedir. Bu nedenle, erkek öğrencilerin toplumsal cinsiyet eşitliği konusunda farkındalıklarının artırılması amacıyla özel programlar ve atölyeler düzenlenmelidir.

2. **Ailelerin Eğitim ve Bilinçlendirilmesi:**
Ailelere yönelik bilinçlendirme programları planlanmalıdır. Toplumsal cinsiyet rollerine ilişkin tutumların çocuklukta şekillendiği dikkate alınarak, ebeveynlerin bu konuda bilinçlendirilmesi uzun vadede toplumda eşitlikçi yaklaşımların yaygınlaşmasını sağlayabilir.

3. **Kırsal Bölgelerde Toplumsal Cinsiyet Farkındalığının Artırılması:**
Köy ve kırsal alanlarda yaşayan bireylerin daha geleneksel tutumlar benimsemesi, bu bölgelerde toplumsal cinsiyet eşitliği konusundaki farkındalık çalışmalarının artırılması gerektiği sonucuna ulaşılmaktadır. Yerel dinamiklere uygun, kültürel hassasiyetler gözetilerek, özellikle kırsal alanlara yönelik bilinçlendirme kampanyaları, eğitimler ve sosyal destek programları düzenlenmelidir.

4. **Kadına Yönelik Şiddetin Önlenmesinde Toplumsal Cinsiyet Eşitliği Eğitiminin Rolü:**
Kadına yönelik şiddetin önüne geçmek için toplumsal cinsiyet rol bilincinin güçlendirilmesi büyük önem taşır. Eğitim kurumları, sivil toplum kuruluşları ve devlet politikaları bu farkındalık çalışmalarını desteklemeli ve şiddeti meşrulaştıran normları ortadan kaldırmaya yönelik uzun vadeli stratejiler geliştirmelidir.

5. **Araştırmaların Çoğaltılması ve Uzun Dönem Takipler:**
Toplumsal cinsiyet rollerine ilişkin tutumların zamanla değişimini izlemek için uzun dönemli araştırmalar gerçekleştirilmelidir. Ayrıca, farklı bölge ve sosyoekonomik düzeylerde daha geniş örnekleme çalışmaları gerçekleştirilerek bulguların genellenebilirliği artırılabilir.

Bu öneriler, toplumsal cinsiyet rollerine dair tutumların geliştirilmesine destek olarak eğitim, sağlık ve sosyal alanlarda daha adil ve eşitlikçi yaklaşımların yaygınlaşmasına olanak tanıyacaktır.

Kaynaklar

- Altınöz, A. E., Günel, N., Tosun Altınöz, Ş., Köşger, F., & Eşsizoglu, A. (2018). The gender roles attitudes of medicals students: A cross-sectional study (tur). *Turkish J Clin Psy*, 21(3), 271-277. <https://doi.org/10.5505/kpd.2018.08860>
- Aylaz, R., Güneş, G., Uzun, Ö., & Ünal, S. (2014). Üniversite öğrencilerinin toplumsal cinsiyet rolüne yönelik görüşleri. *Sürekli Tıp Eğitimi Dergisi*, 23(5), 183-189.
- Çolak, R. (2021). *Üniversite öğrencilerinin siyasal katılım sürecinde twitter kullanımı* Sivas Cumhuriyet University].
- Direk, N., & Irmak, B. (2017). Dokuz Eylül Üniversitesi Tıp Fakültesi öğrencilerinde toplumsal cinsiyet rollerine yönelik tutumlar. *Dokuz Eylül Üniversitesi Tıp Fakültesi Dergisi*, 31(3), 121-128.
- Ergin, A., Bekar, T., & AYDEMİR ACAR, G. (2019). Tıp Fakültesi Öğrencilerinin Toplumsal Cinsiyet Rollerine Yönelik Tutumları ve Etkileyen Faktörler. *Fırat Tıp Dergisi*, 24(3), 122-128.
- Gönenç, İ. M., Topuz, Ş., Sezer, N. Y., Yılmaz, S., & Duman, N. B. (2018). Toplumsal cinsiyet dersinin toplumsal cinsiyet algısına etkisi. *Ankara Sağlık Bilimleri Dergisi*, 7(1), 22-29.
- Gültekin, L., Güneş, G., Ertung, C., Şimşek, A., Aras, G., Belek, U., Tuzlukaya, Ş. E., Saraç, S., Selçuk, F. Ü., & Sever, Ç. (2013). *Toplumsal cinsiyet ve yansımaları*. Atılım Üniversitesi.
- Kandemirci, D., & Kağnıcı, D. Y. (2014). Kadına yönelik aile içi şiddetle baş etme: çok boyutlu bir inceleme. *Türk Psikoloji Yazıları*, 17(33), 1-12.
- Karataş, Y., & Sağer, T. (2021). Çalgı-Kimlik İnşasında Toplumsal Cinsiyetin Rolü ve Kayseri'de Akordeon Çalan Çerkez Kadınların Çalgı Seçim Süreçleri. *IBAD Sosyal Bilimler Dergisi*(10), 72-95.

TURKISH JOURNAL OF MEDICAL AND HEALT SCIENCES

<https://journals.academicianstudies.com/TTSB>

E-ISSN; 3062-1720

<https://doi.org/10.71284/tjmhs.2025231>

- Öcal Yüceol, S. E. (2016). *Toplumsal cinsiyet rollerine ilişkin tutumlar ile ilişki doyumu ve romantik ilişkilerde akılcı olmayan inançlar arasındaki ilişkiler* [Yüksek Lisans Tezi, İstanbul Bilim Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü]. İstanbul.
- Palas, P., & Aksu, S. (2020). Sağlık hizmetleri öğrencilerinin toplumsal cinsiyet rollerine ilişkin tutumları ile psikolojik iyi oluşları arasındaki ilişki. *Yaşam Becerileri Psikoloji Dergisi*, 4(7), 91-100.
- Saraç, S. (2013). *Toplumsal Cinsiyet ve Yansımaları* (G. G. L. Gültekin, C. Ertung, A. Şimşek, Ed.). Atılım Üniversitesi Yayınları.
- Sönmez, Y., Kısaoğlu, N. B., & Dönmez, K. O. (2018). Bir tıp fakültesinin birinci ve altıncı sınıf öğrencilerinin toplumsal cinsiyet rollerine ilişkin tutumları ve ilişkili faktörler. *Smyrna Tıp Dergisi*, 3, 14-21.
- Tuncel, A. (2023). *Genç yetişkin bireylerin toplumsal cinsiyet rol tutumları ile aile planlamasına yönelik tutumları arasındaki ilişki* (Publication Number 880637) Ondokuz Mayıs Üniversitesi].
- Ünser, A. (2019). Erken çocukluk eğitimi öğretmen adaylarının toplumsal cinsiyet rolleri tutumlarının farklı değişkenler açısından incelenmesi (Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi). *Eskişehir Anadolu Üniversitesi, Eğitim Bilimleri Enstitüsü, Eskişehir*.
- Vaizoğlu, D., Özenç, H., & Kılavuz, M. (2025). Sağlık Çalışanlarının Toplumsal Cinsiyet Rollerine İlişkin Tutumları. *İstanbul Kent University Journal of Health Sciences*, 4(1), 55-64.
- Vatandaş, C. (2007). Toplumsal cinsiyet ve cinsiyet rollerinin algılanışı. *İstanbul Journal of Sociological Studies*(35), 29-56.
- Verdonk, P., Benschop, Y. W., De Haes, H. C., & Lagro-Janssen, T. L. (2009). From gender bias to gender awareness in medical education. *Advances in health sciences education*, 14(1), 135-152.
- Yalçın, E. K. (2019). *Türkiye'deki etnik grupların toplumsal cinsiyet rollerine ilişkin tutumlarının karşılaştırılması* (Publication Number 657443) Hasan Kalyoncu Üniversitesi].
- Yaycı, L., & Düşmez, İ. (2016). Üniversite Öğrencilerinin Cinsiyet Rollerini Tutumları ve Atılganlık Düzeylerinin Bazı Demografik Özelliklere Göre İncelenmesi. *Erzincan Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi*, 18(1), 34-62.
- Yıldırım, S. (2016). *Üniversite öğrencilerinin benlik saygısı ve toplumsal cinsiyet tutumlarının flört şiddetine yönelik tutumlarına etkisi* [Yüksek Lisans Tezi, Hacettepe Üniversitesi Sağlık Bilimleri Enstitüsü]. Ankara.
- Yılmaz, F. A. (2019). Attitudes to health personnel to gender roles and factors affecting their gender roles. *Journal of Academic Research in Nursing*, 5(1), 40-45.
- Yılmaz, S. (2019). *Hacettepe Üniversitesi'nde çalışan idari personelin toplumsal cinsiyet konusunda algı ve görüşlerinin çalışma yaşamında karşılaştığı sorunlarla ilişkisinin incelenmesi* (Publication Number 569039) Hacettepe Üniversitesi].
- Zeybekoğlu Dündar, Ö. (2012). Toplumsal cinsiyet rollerinin televizyon reklamlarına yansımaları. *Ethos: Felsefe ve toplumsal bilimlerde diyaloglar*, 5(1), 121-136.

TURKISH JOURNAL OF MEDICAL AND HEALT SCIENCES

<https://journals.academicianstudies.com/TTSB>

E-ISSN; 3062-1720

<https://doi.org/10.71284/tjmhs.2025231>

Article Information

Name and surname Hatice Afacan, Nergiz Sevinç, Erkay Nacar

Adress Karabük University Medical Faculty, Department of Internal Medicine, Division of Public Health, Karabük/Türkiye,

Email address haticeafacan@karabuk.edu.tr;
nergizsevinc@karabuk.edu.tr;
erkaynacar@karabuk.edu.tr

Orcid ORCID: 0009-0008-8217-830X,
ORCID: 0000-0002-0257-4900,
ORCID: 0000-0002-7046-4551

Article type Research Artical

Article Arrival date 12.11.2025

Revision date 04.12.2025

Accepted Date 06.12.2025

Published date 30.12.2015

DOI <https://doi.org/10.71284/tjmhs.2025231>

Peer review Externally and internally peer-reviewed.

Ethical Statement It is declared that scientific, ethical principles have been followed while carrying out and writing this study, and that all the sources used have been properly cited.

Artificial intelligence usage statement In this study, generative artificial intelligence tools were used in a limited manner solely for writing support, in accordance with the ethical guidelines published by the Council of Higher Education (YÖK). The entire content was produced by the author(s), who bear full responsibility for the final manuscript.

Author Contribution Rate All authors contributed equally.

Plagiarism Checks Yes; Ithenticate/Turnitin.

Conflict of interest No conict of interest was declared by the authors.

Grant Support or funding e authors declared that this tudy received no financial support

Copyright & License By signing the copyright transfer form, the authors transfer the copyright to the journal)

ROR code <https://ror.org/04wy7gp54>

JEL code I12

Citation Afacan, H., Sevinç, N., Nacar, E. (2025). Attitudes, Determinants, And Approaches Towards Gender Roles in Karabük University Faculty of Medicine Distribution. Turkish Journal of Medicine and Health Sciences, 2(3):1-8.

TURKISH JOURNAL OF MEDICAL AND HEALT SCIENCES

<https://journals.academicianstudies.com/TTSB>

E-ISSN; 3062-1720

<https://doi.org/10.71284/tjmhs.2025231>